

ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИВАННЯ У КОЛЕКЦІЙНІ АВТОМОБІЛІ

Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація. Робота присвячена аналізуванню сутності інвестиційного процесу у колекційні автомобілі, його динаміку та перспективи.

Ключові слова: інвестування; колекційні автомобілі; динаміка активів.

Prospects for investing in collectible cars

Abstract. The work is devoted to the analysis of the essence of the investment process in collectible cars, its dynamics and prospects.

Keywords: investment; collectible cars; asset dynamics.

Інвестування у старовинні та рідкісні авто – це досить витратна та довгострокова справа, на яку наважуються колекціонери та любителі розкоші. Проте для інвесторів такий вид альтернативних вкладень також може бути привабливим, адже ринок класичних автомобілів має наступні переваги: зростаюча вартість рідкісних моделей, культурна цінність, висока ліквідність об'єктів та обмеженість пропозиції. Не дивно, що саме на аукціонах з продажу ретро-авто оголошуються рекордні суми на їх купівлю. Наприклад, у 2016 році Ferrari 335 S Spider Scaglietti 1957 року випуску була продана за 32 млн євро (враховуючи податки і премію покупця) [1].

Покупка колекційного автомобіля належить до інвестицій пристрасті (passion investments), проте порівняно з іншими об'єктами мистецтва, цей ринок є більш перспективним для примноження власного капіталу. За даними індексу інвестицій в предмети розкоші, який оприлюднюється міжнародним агентством Knight Frank, за 5 і 10-літній періоди, що закінчилися в кінці 2016 року, інвестиції у раритетні люксові марки автомобілів принесли 117 і 362% доходу відповідно. У свою чергу, протягом 10 років ринок вкладень у старовинні монети виріс на 73%, а ринок мистецтва - на 206% [2]. Для наочного порівняння на рисунку 1 подано динаміку цін на різні види активів з 2008 по 2018 рр.

Luxury investment performance versus other asset classes (to Q1 2018)

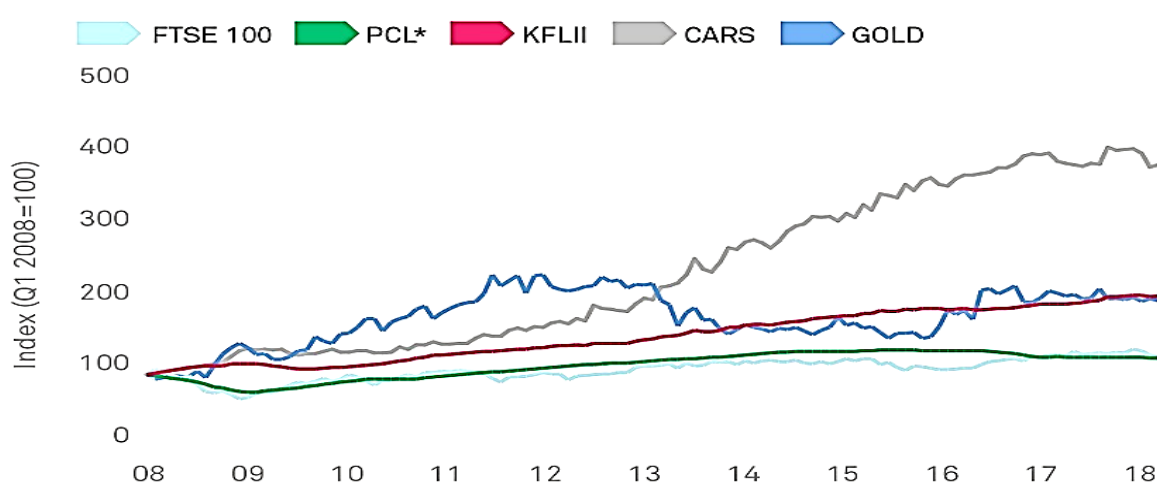

Рис.1 Динаміка цін на різні види активів за 2008-2018 рр.

З графіку видно, що наведені вище активи (автомобілі, PCL-індекс цін на житлову нерухомість в Лондоні, FTSE 100 та KFLII- Knight Frank Luxury Investment Index) показують зростаючу динаміку протягом досліджуваного періоду, проте тенденція ринку класичних автомобілів є більш вираженою, починаючи з 2013 року. В той час, світовий ринок золота, починаючи з 2013 року, падає і починає своє відновлення у 2016 році. Таким чином, раритетні автомобілі є привабливішими з точки зору інвестицій, адже на них можна заробити набагато більше, ніж на мистецтві, елітній нерухомості, золоті, акціях чи хедж-фондах. Така стійкість ринку забезпечується ліквідністю автомобілів, участю аукціонних будинків-гігантів, невисоким порогом входу та стабільністю рейтингів автобрендів (Ferrari, Porsche, Mercedes Benz).

Як і для будь-якого ринку після тривалого зростання настає період спаду. За звітом компанії Hagerty, яка спеціалізується на страхуванні раритетних авто і складає різноманітну аналітику, за підсумками першої половини 2019 року обсяг продажів колекційних автомобілів склав 245.5 млн дол., що на 30% менше в порівнянні з минулим роком [2]. Це найнижчий показник, починаючи з 2011 року, хоч інвестиції у автомобілі стали більш доступнішими. Експерти оцінюють цю ситуацію як прогнозоване коригування з наступною нормалізацією цін, а не довготривалий застій. Навіть якщо ринок не почне зростати у найближчий час, то він може спокійно пережити падіння через достатній запас міцності та відсутності потреби у забезпеченні, тому це вдалий момент вкласти власний капітал у покупку рідкісного авто, вартість якого зростатиме в майбутньому. За словами Дмитра Жовтневого, генерального директора і власника колекції автомобілів, щорічно ціна олдтаймерів (до них відносять авто, створені 30 і більше років тому) зростає на банківську ставку (15%), а у деяких екземплярів може досягати до 50 % за рік. Чим більший вік авто та менша кількість випущених моделей, тим швидше відбувається його подорожчання. Для прикладу, в табл.1 наведено порівняння вартості деяких моделей раритетних автомобілів у 2000 та 2020 роках.

Таблиця 1 - Динаміка вартостей колекційних автомобілів у 2000 та 2020 роках, тис. дол. США

Модель авто	2000 рік	2020 рік
Mercedes 190SL	50	160
Mercedes 300SL Gullwing	500	1.300
Porsche 911 Turbo 930	30	170
Aston Martin DB4	400	1.300
Ferrari 250 GT Lusso	200	1.300
Alfa Romeo 2000 Spider	40	120
ГАЗ-13 Чайка	10	110
ЗІЛ-41047	7	120

Як бачимо, вартість класичних авто за останні 10 років приносить їх власникам шалені прибутки. Досвідчені інвестори розуміють, що така тенденція залежить також від оригінальності екземпляра, якості його реставрації, кількості випущених аналогічних моделей, двигуна, кузова та приналежності до історичних подій чи особистостей. Наприклад, рекордна ціна олдтаймера на сьогоднішній день - 70 млн.дол за Ferrari 250 GTO 1963 року, яка виграла Тур де Франс 1964 року. Тому, щоб збільшити власний капітал, варто вкладатися не тільки у престижні марки Ferrari, Mercedes-Benz, Rolls-Royce, Duesenberg, Bugatti, а й радянські авто ЗІЛ, ЗІС, Чайка, ІЖ «Сатурн», які випускалися поштучно і обслуговували вище керівництво країни. Так, інвестувавши у Волга ГАЗ-21, очікувати високого доходу не варто, оскільки вітчизняний ринок перенасичений ними, хоча екземпляри певних модифікацій будуть досі користуватися попитом.

Для інвесторів-початківців рекомендується почати вкладення з радянських авто «Москвич-410» або «Москвич-423», які випускалися малими партіями, ціна яких коливається в межах 6-10 тис.дол. Цікавим варіантом для інвестування є рідкісні «Сатурн» 1967-1969 років випуску та звичайні «Жигулі», які збереглися в ідеальному стані та не використовувалися.

За останнє десятиліття вартість автомобілів зросла на 457 %. Цей показник перевищує навіть темпи, з якими зростає вартість нерухомості. За останнє десятиліття нерухомість подорожчала в середньому на 20 %, та на 152 % — з 2000 року у країнах Європи. Неабиякою вартістю вирізняються не лише суперавтомобілі. У списку автомобілів, які найчастіше стають предметами інвестицій, автомобілі Ford виділяються найнижчою вхідною ціною.

Легендарному суперавтомобілю Ford GT40 належить лівова частка від суми, за яку на аукціоні були продані найдорожчі автомобілі Ford. Новий Ford GT, який зараз доставляється клієнтам, буде найбільш ексклюзивним автомобілем — у всьому світі буде доступно лише 250 одиниць

У березні 2016 року модель Ford Escort Cosworth з менш ніж 4000 км пробігу була продана з аукціону за €80 001. Цікаво, що початкова ціна цього автомобіля у 1992 році складала €26 102. Середня вартість Cosworth зараз більш у вдвічі за початкову ціну, а вартість моделі Fiesta XR2, яка у 1981 році була продана за €6 505, з 2014 року потроїлась і в середньому складає €10 701.

Попри вищезазначені переваги інвестицій у колекційні авто, є ряд проблем, з якими може стикнутися вкладник. Основна складність — особливості зберігання і підтримання в робочому стані. Розумна реставрація перетворює старий автомобіль у інвестиційний актив з прибутковістю до 258% за 10 років, проте досить часто важко знайти рідні запчастини до певної моделі та фахівців по ретротехніці. До того ж, такі авто неможливо експлуатувати та інколи потрібно сплачувати податок на розкіш, а при перепродажі — ПДВ. Слід зазначити, що можливі також законодавчі незручності при імпорті цінного майна в Україну. Таким чином, хоч інвестиції у колекційні авто не є популярними в Україні, порівняно із зарубіжжям, проте колекціонери підтверджують вигідність даних капіталовкладень, вартість яких може зрости в десятки разів протягом 10 років. Не дивно, що найкращою інвестицією десятиліття виявилися раритетні автомобілі. До того ж, щоб такий інвестиційний проект був успішним, варто купувати дорогий, рідкісний автомобіль в хорошому стані і витратити гроші на його обслуговування.

СПИСОК ВИКРОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Люксові автомобілі виявилися найкращою інвестицією десятиріччя [Електронний ресурс]. — 2020. — Режим доступу: <https://www.vedomosti.ru/finance/articles>
2. Інвестиції в класичні і ретро автомобілі [Електронний ресурс]. — 2020. — Режим доступу: <http://antqcar.ru/investments>

Віблій Петро Іванович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: petro.i.viblyi@lpnu.ua

Лащук Ірина Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: iryana.i.topii@lpnu.ua

Осокало Софія Леонідівна, студент кафедри фінансів, Національний університет «Львівська політехніка», Львів.

Viblyi Petro I. — PhD, associate Professor, Associate Professor Department of Finance, National University "Lviv Polytechnic", Lviv, e-mail: petro.i.viblyi@lpnu.ua

Lashchyk Iryna I. — PhD, associate Professor, Associate Professor Department of Finance, National University "Lviv Polytechnic", Lviv, e-mail: iryana.i.topii@lpnu.ua

Osokalo Sofiya L. student Department of Finance, National University "Lviv Polytechnic", Lviv.